

18.6.2020

Liikenne- ja viestintäministeriö

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti (VN/10633/2020)

Lausunto:

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Kyllä

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Toimenpiteet 2 ja 20: Kannatetaan. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus toteuttaa arvioinnin poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen ja etäopetuksen vaikutuksista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Arvioinnissa on todettu, että tietoteknisissä laitteissa ja niiden käytössä on ollut etäopetuksen aikana opetuksen järjestäjien ja koulujen välillä vaihtelua, jolla on vaikutuksia tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten oppimisen edellytysten toteutumiseen. Etäopetus ja sen tavoitteet on tärkeää määritellä kansallisessa tasolla tasa-arvoisten ja yhdenvertaisten oppimisen edellytysten turvaamiseksi alueellisesti ja paikallisesti. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen vaikutusten suuntaa arvioitaessa todettiin, että osa oppijoista hyötyy etäopetuksesta. Etäopetukseen liittyvien pedagogisten käytänteiden kehittämiseksi suositellaan yhteistyötä, jolla voidaan tukea opetushenkilökunnan osaamisen kehittymistä. Karvi julkaisee poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen vaikutusten arvioinnin kokoavat johtopäätökset syksyllä 2020.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. 2020. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen vaikutuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen. Kansallisen arvioinnin tuloksia, 17.6.2020. Julkaisu Karvin verkkosivuilla (https://karvi.fi/app/uploads/2020/06/Poikkeuksellisten_opetusjarjestelyjen_vaikutukset_ensimmaiset_tulokset.pdf)

Toimenpide 3: kannatetaan. Lisäksi: Karvin korkeakouluja koskevien koulutusala-arviointien mukaan yksi keskeisimmistä nykyisistä ja lähitulevaisuuden osaamistarpeista korkeakouluissa liittyy digitalisaatiokehitykseen (Pyykkö ym. 2020). Digitalisaatiokehitys on huomioitu jossain määrin korkeakouluissa, mutta toteutus on arvioinnin mukaan toistaiseksi ollut vaihtelevaa ja liian usein epäsystemaattista. Digitalisaation osalta korkeakouluissa on keskitytty enemmän ilmiön tekniseen puoleen, kuten ohjelmistojen ja laitteiden käyttöön. Tulevaisuudessa korkeakoulutuksen tulisi pyrkiä eri alojen syvälliseen digitaalisen kulttuurin ja sen muutosten ymmärtämiseen.

Pyykkö, R., Kivistö, J., Pirttilä, A., Wallenius, J., Huusko, M., Leppänen, O., Mustonen, K. & Nordblad, M. (2020a). Korkeatasoisella osaamisella työelämään. Humanistisen alan, kauppatieteiden ja liiketalouden, tekniikan ja yhteiskuntatieteellisen korkeakoulutuksen arvioinnit. Karvi. Tiivistelmät 1:2020.

Toimenpide 11: kannatetaan. Pidämme tärkeänä sitä, että digitaaliset vuorovaikutuspalvelut kuten kokousalustat ja ryhmätyötilat ovat monipuolisia, tietoturvallisia ja moderneja. Vuorovaikutuspalvelut ovat tärkeitä paitsi viestinnän sujuvuuden myös alueellisen tasa-arvon saavuttamiseksi. Alustojen pitää toimia julkishallinnon välisissä virtuaalikohtaamisissa sekä myös ulkopuolisten kanssa tehtävässä työssä (yritykset, kolmannen sektorin organisaatiot ja muut sidosryhmät). Tässä asiassa on hyvä huomioida myös alustojen käyttöön liittyvä pedagoginen osaaminen, virtuaalinen fasilointiosaaminen sekä kaikille aika- ja paikkariippumattomasti saatava käyttökoulutus esim. eOppivassa.

Toimenpiteet 18 ja 19: kannatetaan. Lisäksi huomioitava: Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheeseen liittyvässä arvioinnissa (Goman ym. 2020) nousi esiin, että digitaalisten välineiden hyödyntämistä ohjauksessa tulee lisätä ja kehittää. Oppilaiden mahdollisuus ryhmämuotoiseen ohjaukseen ja digitaalisten välineiden kautta tapahtuvaan ohjaukseen eivät toteudu yhtä hyvin kuin mahdollisuus yksilöohjaukseen. Digitaalisilla palveluilla tarkoitettiin kyselyssä opiskelijoiden mahdollisuuksia ohjaukseen verkon, Skypen, mobiililaitteiden tai muiden vastaavien välineiden kautta. Perusopetuksen järjestäjistä noin neljännes arvioi mahdollisuuden ryhmämuotoiseen ohjaukseen toteutuvan korkeintaan kohtalaisesti. 15 % järjestäjistä näki mahdollisuuden neuvontaan ja ohjaukseen digitaalisten välineiden kautta toteutuvan huonosti ja 32 % kohtalaisesti. Arvioinnin kyselyyn vastanneista perusopetuksen opiskelijoista hieman yli 60 % ilmoitti, että neuvontaa ja ohjausta oli mahdollisuus saada tarvittaessa digitaalisten välineiden kautta. Noin kolmasosa ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjistä arvioi digitaalisten palvelujen kautta tapahtuvan ohjauksen mahdollisuuksien toteutuvan korkeintaan kohtalaisesti. Arvioinnin kyselyyn vastanneista lukio-opetuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoista noin 80 % ilmoitti, että neuvontaa ja ohjausta oli mahdollisuus saada tarvittaessa digitaalisten välineiden kautta.

Goman, J., Rumpu, N., Kiesi, J., Hietala, R., Hilpinen, M., Kankkonen, H., Kjälman, I-O., Niinistö-Sivuranta, S., Nykänen, S., Pantzar, T., Piilonen, H., Raudasoja, A., Siippainen, M., Toni, A. & Vuorinen, R. 2020. Vaihtoehtoja, valintoja ja uusia alkuja. Arviointi nuorten opintopoluista ja ohjauksesta perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 6:2020.

Lausunnon antaja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen puolesta:

Heli Koskenniemi
Projektipäällikkö
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi
PL 28
00101 Helsinki
puh. 029 533 5517
www.karvi.fi